

СТАРМАЛИ

Л И С Т   З А   В Ъ Ж Љ А Њ Е   Ш А Л Е .

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Währingerstrasse 9.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

АРАМБАШИ ЋУРЋИЋ МИЈИ

(Зулумџару у Србији.)

Арамбаша, арамбаша,
А гле, гле!
Арамбаша, арамбаша,
Море бре;
Чујем да си здраво страшан, —
Нека, нека;
За то с тобом смем прозборит', —
Из далека.

Хахаха!

Кажу људи, баћа Мијо,
Да си се баш осилио.
Полиција с' тебе клони,
Кроз новине глас ти звони;
Да ти буду посла лака:
Имаш друга и ортака,
А јабоме и јатака;
Подигли те на глас преки,
(Када с' и ти Бонту неки)
„Треба презрет' јасно мњење“,
То ј' и твоје уверење, —
(А баш то је сад у моди
И у гноди)
Та ти можеш, зла ти мати,
Још високо дотерати!

Хехехел!

Арамбаша, арамбаша,
А гле, гле!
Арамбаша, арамбаша,
Море бре!
Подигнеш се у по дана,
Дошуњаш се до Ваљева,

Чије нађеш зграбиш дете,
Па окренеш суду пете, —
А за дете мора тата
Да ти плати сто дуката.

Уфухфух!

Арамбаша, арамбаша,
А гле, гле!
Арамбаша, арамбаша,
Море бре!
Ама што си, баћа Мијо,
Јунак тако уситнио?
Децу грабит' непрекидно,
То је ниско, то је стидно, —
Ти би мого исто то
Покушати и ан гро.
Ман' се деце, снаго нова,
Па крупнија тражи лова!
Дошуњај се, главо бистра,
Па улови ког министра!

Хихихи!

Кад уловиш ловак тако
Удени га здраво јако;
С њим утеци,
И' онда реци:
„Чуј, народе, наре купи,
Па министра свог откупи —
Министри су здраво скупи!“

Хахаха!

То уради,
Пробе ради,
Па ће с' онда и то знати,
Је ли народ кајил дати

За министра тог и тог,
И колико блага свог.

Тиме би се, баћа Мијо,
Многи појам разбистрио,
И министри сами,
Од Миће до Чеде,
Дознали би колико
У народу вреде. —
Ево то ти поручује
Онако од беде

Из Бабине Греде.

Велочипе(шке)де

(што прави торпедо — али од јагњеде.)

Шетња по Новом Саду.

СХХІІІ.

Тел-ел-Кебир је дакле Араби-пашино Косово. Пуне су новине имена ове вароши, што је сад пала у енглеске руке, и тако смо сад дознали за ову варош и ми, који географију само из новина учимо, те да није ратова и покоља, да није тиса-есларске афере, да није Серињ-крашовске дефраудације, да није колере у Манили, да није калуђерског убијства у Ривици, да није похаре у Андрашијевој палати у Будапешти и т. д. ми никад ни знали не би, да постоји на свету какав Тел-ел-Кебир, Тиса Еслар, Серињ-Крашова, Манила, Ривица и Будапешта. Овако смо пак обогатили своје знање, а ево у најновије доба дознамо за Тел-ел-Кебир, која нам је реч тако исто непозната била, као до пре неколико година реч „дифтеритис“, само сад кад смо је научили не ваља да је опет заборавимо, као год што не би требало да заборавимо ни Тиса-Еслар, него ваља све то добро да запамтимо, јер нам може у животу требати,

ПОДЛИСТАК.

Ја као курмахер,

или „ђаволски марш“.

За успомену, моме другу Паји З. у К.

„Нек' Јоца сад приповеда штогод; где ти њега! како ћути, као да није баш сад из клепетуше повукао;“ — тако се дераше један (већ прилично насвиран) мој колега, кад смо при чаши, или боље рећи при бурету пива, нас неколицина време проводили.

„Аоа“! викнуће која пежна госпођица, или „гле“ несретнога сина, где, шта рече, при бурету пива, тако ће ми опет протепати, какав строги читатељ. Но сад, како било да било, само смо ми, нас 12 колега седели крај бурета пива; и то у очи светог Илије, јер се сутра распуштамо па смо се искупили, да се онако по нашки проведемо у скупу, јер Бог зна дали ће мо се до године сви опет састати.

„Многаја лета“, орило се тако да је Стевина газдарица, (јер смо се то код Стеве веселили) морала три „шлофкале“ на главу навући, и $\frac{1}{2}$ киле фате у уши метнути само, да би могла спавати; али све то није ништа помогло, јер је наша ларма опет на-

шта више ваља при сваком кораку и послу да их у себи репетирамо, те на пример кад пођемо у дућан да купимо нов шешир или ципеле, или да купујемо руво за девојку или нов камиш или прстен — увек треба да се сетимо — Тиса-Еслара. Тако се учи и не заборавља, јер ако ћемо ми данас нешто ново научити, а оно што смо јуче научили заборавити — онда никад ништа нећемо знати. На пр. ако ми данас научимо, да је неки прота издао странку, а сутра то заборавимо, а научимо „свечан дочек“ — онда ми отуд немамо никакве користи; или данас научимо како нас г. Иван Антуновић зове да примимо „унију“, а сутра то заборавимо, па „с великом хвалом“ примамо његову књигу, онда верујте, да нам је онда сва та наша наука пре од штете него од хасне; или на пример, данас научимо из „Пешти наглова“, да је омладина српска рушитељка ове државе, а сутра то заборавимо, него нас науче да свечано дочекамо „Пешти напловљевог“ уредника, онда немамо ми ту никаква профита. Да пак страну реч „дифтеритис“ не заборавимо, о том се стара већ она сама, јер нас непрестано потсећа на своју егзистенцију својим непрестаним понављањем и наше власти имају потпуно право, што је не дезинфицирају, јер кад би је нестало (т. ј. не власти него дифтерије), ми би онда на њу и заборавили. За то не треба да дезинфицирамо ни Тиса-Еслар, ни „Пешти наглова“, ни Антуновићеву књигу, ни проту, јер ћемо их онда позаборављати, а такве ствари треба увек да су нам у памети нашој, јер нам могу требати. —

Него су Енглези својим топовима морали страшно поплашити морске рибе, те ове знам да су их непрестано клееле, и проклињале. Тел-ел-Кебир је повод овој клетви рибијој, а то је врло опасно. А по кога је опасно? Ево по Тел-ел-Кебир, јер кад ја ове речи

шла пролаза и до газдарицини ушију допрла

Елем, тако веселећи се, приповедали смо редом сваки по што год шаљиво из свога живота, и кад су већ сви свршили осим мене, своје приповедање онда је Стева рекао оне речи, којима почиње свака наша приповетка.

Сад није било куд ни камо, него сам и ја мо-
рао, штогод почети.

Ја сам вам од они људи, који су што но се каже: вежи, одреши; ако сам где год у друштву (наравно изузимајући оваково као где сам сад био) то се нисам умео ни мало наћи, и док су се други веселили и разговарали, ја сам ћутао.

Но то је све било лако, али ако сам којим случајем, доспео у женско друштво, онда се нисам умео ни окренути, а камоли речи прословити. Место да сам ја госпођице забављао, оне су то самном морале чинити.

Дао Бог, те баш нисам ни имао толико прилика да сам у женском друштву, али ја сам га и избегавао, до бољих времена, док не проучим мало књигу „Отмен свет.“

Ал већ видим, да сте нестрпеливи, и да мислите: та дед почни већ једаред твоју приповетку.

Но чекајте мало само, док испијем ову чашека-

од хинтерладерске стране читам („ево по Телет-Кебир“), а оно изиђе: **Рибе кледе топове.** И верујем да су их кледе, имале су и рашта, тако су се поплашиле, да им ни крајцаре није остало у цепу!

Овомад је била главна скупштина „Матице српске.“ Међу осталим „Матица“ је наградила „Краља Вукашина“ са 300 фор. Кад узмемо у обзир, да је краљ Вукашин убио у своје време цара Уроша, онда држимо, да је то чудноват знак времена, у којем живимо, где се то јест и злочинци награђују! Ово кадга није јединствен случај код нас у Угарској, та и Рожу Шандора су некад метнули за комесара сигурности (!) **Аб.**

У Ш Т И П Ц И.

□ Сад је лако појмити зашто напредњаци у Београду не воле Лазу Костића. То је с тога, што је он јако натраг заостао: та за њега сад тек настаје пожаревачки мир.

+ Дај боже да и овај Лазин пожаревачки мир донесе оног плода, што га је донео и онај Евђена Савојског: т. ј. да се Београд и остали наши крајеви очисте од — Турака.

× Абердар сада, како је Лаза Костић затворен, прештампава у „Ери“ ону своју стару песму, којој је наслов: Ха, ха, ха!

+ Министарска савест завиди Лази Костићу, што ће сад моћи бити неколико месеца миран; ној то никако није могуће.

њу, што ми је баш сад Пера додаје (морате то знати да ја кад ово приповедам, морам најпре да замислим, да сам и сад у оном друштву).

— Е брате, кад није друкчије а оно чујте: „лањске вакације, путовао сам са мојим оцем у варош М; но пред селом Д. ухвати нас страшна олујина, и ми морасмо сад у село. Ми у село а пљусак пожеже. Е сад није било другачије него сврнути ма где, само да се склонимо од кише и ветра.

Кад дођосмо спрам попове куће, мој отац сврне с коли у капију. Капију нам отвори гђа попница, јер попа није код куће, и одма нас уведе у собу, где сам једва чекао да уђем.

Мој отац је био са овом кућом добро познат, но ја нисам. И тако, кад ме отац представи попадији, а она одма: „изволте ви овамо у собу, тамо је моја Милица, па се можете мало забављати.“

Еј наопако! — помислим — та волео бих да ме и киша прати до М. него што ћу ја сад да се са девојком забављам, па још са непознатом.

Попадија ме проведе, кроз две собе и уведе у трећу где је њена кћи седела и везла.

Ова видевши ме одмах скочи пред-а-ме и упита „молим с ким имам част?“,

△ Енглески вођа у Египту Волсели мења сад после победе своје име у Весели; а да су Енглези побеђени, онда би га назвали Насели. (т. ј. насели Енглези).

□ У Цариграду је недавно увео рабинер чивутске девојке у синагогу и дао их редом шибати с тога, што су се шетале са хришћанским младићима, и ако то још узраде, претио им да ће их каменисати. — Да је уместо с девојкама чинио то са „вухерерима“ онда би му и „Стармали“ рекао: Евала!

+ Једва чекам да изиђе ново издање „Историје књижевности“ Стојана Новаковића, да видим како ће осудити оне, што тако гоне српског списатеља (Лазу Костића).

□ Београдски министри претплаћени су на све егземпларе „Стармалог“, што иду у Србију. Они их т. ј. све задржавају, но претплате још нису послали. Само би волели још знати, које је та београдска „луца микро-Козма.“

× Сад како иде време бербе љубопитљиви смо да видимо, да ли ће Енглези поћи даље и на Берберију (кад су свршили с Египтом).

× Абердар се тужи, да је он већма стегнут него Лаза Костић. (Мидер му је из једне бечке трговине.)

+ Кад су Краљевића Марка пустили из азачке тавнице, нужна су била три берберина; а кад

— „Са мнош“ беше мој збуњени одговор и тако сам се збунио, да ми се соба заједно са „фрајлом“ и њеном мамом вртила.

Попадија примети моју забуну и представи ме својој кћери на што ова одговори „мило ми је особито.“

— А ово је моја кћи Милица — рече опет попадија.

— Добро — одговорим ја исто као и пре.

— Хајд децо, сад се ви ту забављајте, а ти Милице одсвирај, који комад младоме господину. А гле ево и оца, ала је покисо — и попадији оде на поље.

Сад сам био сам са Милицом. Е моји мука; ја ћутим а и она баш као у пркос ћути.

Но да, у мало нешто не заборавих, т. ј. да речем коју о Милици.

Милица је лепо девојче од своји 15 год. већ је 2 године била у институту, свира у клавир.

Ух моје муке седио сам као на жеравици, нај-после почнем:

— „Ала је лепо време“ — нек се говори ма шта, а у то баш загрми мало јаче, као да ме је хтео опоменути, да се варам у рачуну.

— Ви се ваљда шалите, зар не видите каква је то киша и ветрина на пољу.

су београдског „Ћосу“ пустили, није био ни један
www.пуљдан. Аб.

Библијска питања.

1.

Да ли ће београдски Мојсије извести своју пас-
тву из оне пустиње, у коју је уведе министарство,
што је митрополита Михаила протерало?

2.

О Естири тиса-есларској пишу се читаве књи-
ге; да ли те „Књиге о Естири“ спадају у стари
завет (као она у Библији) или у нови?

3.

Кад Виделовци називају либералце „књижев-
ницима“, да ли они увиђају, да су они онда „фа-
рисеји“?

4.

Кад српска влада у дому свом (у Србији) ува-
ђа монопол за со, да ли то ваља да нас сећа на
Содому?

5.

Кад наши бирташи претварају воду у вино,
да ли би их онда ваљало послати у Кану Галилејску
место да их задржимо код себе?

6.

Да ли има у Београду Исави који би продали
Бонгиву Србију за чанак сочива (Со, Чива!)?

7.

Да ли би било практично повести „Чивуте“ још
једанпут да пређу пешке преко црвеног мора?

8.

Да ли ће у Египту сад опет настати оних седам
гладних година?

— Видим — речем ја и соба ми се стаде по
ново вртити.

Госпођица види, шта је код мене и да би ме
извукла из неприлике почне:

„Па како се забављате — ако смем питати —
у ваши Карловци?”

— Зло госпођице, у благодјejанију последња ме-
сеца кувају сам смрдљиви купус — одговорим јој и
помислим: но хвала Богу кад сам ма шта реко.

На госпођици Милицы сам приметно, да је на
мој одговор развукла мало уста.

Сад је опет настала пауза.

Опет почне госпођица: Па имали какви вечер-
њи забава?

„Да, има ђаволску матер, нема никада ништа
осим, што је била „код Штогла“ неко време ко-
мендија.

Госпођица прсну у смеј, и да би мало ствар за-
башурила, скочи за клавир и запита: јели по вољи
један комад?

Можеш ако ћеш и 10 мислио сам ја и одгово-
рим, да сам велики пријатељ музике (једва нешто на-
метно).

Госпођица стане превртати ноте и најпосле иза-

9.

Који је Соломон био мудрији: или онај што
је бајаги предлагао да се дете на полак пресеке, или
онај паланачки Соломон, што је ономад заиста убио
шест људи?

10.

Да ли је „Стармали“ за Србију она забра-
њена јабука, коју кад би господа министри окуси-
ли, увидели би своју голотињу и морали би се покри-
вати смоковим или „виделовим“ листом? Аб.

Ђука и Шука.

Ђука. Дакле Лазу Костића затворише српска
господа?

Шука. Јест, као оно пре што су га Мађари за-
творили.

Ђука. Боже мој, а да ли ће он морати спавати
тамо на голим даскама?

Шука. Неће, Ђуко, наместио је њему већ
Абердар под главу. Аб.

Ђука. А зашто је тако брзо престао напредњачки
лист „Садашњост“ у Београду?

Шука. За то, јер „Садашњост“ не може има-
ти ни прошлости ни будућности. Аб.

Ђука. А зашто „Пешти-напловљев“ дописник из
Новог Сада назива Абуказема „Заставиним“ Санчо-
Панзом?

Шука. За то, што као што знаш Абуказем јаше
на таким индивидујима, као што је тај дописник и
његова браћа —

Ђука. Па?

Шука. А ти знаш да је Санчо-Панза јаше на
магарцу. Аб.

бравши један комад упита ме „јели по вољи „бока-
чијев валцер“?

— Јесте — одговорим, и она поче свирати.

Кад је свршила запита ме — јесам ли ја то
слушао већ?

— Нисам. — Она узе даље превртати ноте и
питати јесам ли ово слушо јесам ли оно, и тако по-
што сам бар на једно десет питања одговорио — ни-
сам, намислим да кажем једаред — јесам — да не
мисли, да сам ја баш такав простак.

— „Ђаволски марш“ сигурно сте чули.

— Јесам —

— А где молим? —

— Наш гајдаш Караган, он кад год прати кога
из бирцуза кући, он твира то.

Госпођица прсну опет у смеј и поче свирати:
ђаволски марш.

Но сад наступа нешто грозно.

Дов је госпођица ово свирала, мене је то тако
занимало, да сам се све већма и већма од звука мар-
шова удаљавао и најпосле одмарширам и ја са ђа-
волима и-и-и — шта мислите, — и за спим.

Госпођица није приметила да ја спавам, довде год јој
нисам почео мојим хркањем „forte piano“ секундирати.

Ћира. Па зашто омладина српска не може да дође до свога редовног састанка и рада?

Спира. Ето видиш да пештанска господа једнако зашну за статуте.

Ћира. А јесу ли велики ти статуте, за које запиње пештанска господа?

Спира. Нису.

Ћира. Е онда мора да су велике њихове мамузе. Јер друкчије не могу да себи разјасним то запињање.

Ћира. А зашто су се сада те Бечке новине тако око миле на Црну Гору?

Спира. Они мисле што се год зове црно да је то Арапин, а за њега имају сталну пословицу *der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan* и т. д.

Ћира. Видим, та се боље разумеваш у немачким пословицама, него ја.

П у с л и ц е.

Ја не знам како је то, од нас Срба једнако се ише да будемо домољуби, — а овамо, кад год Србин што правично заште, из Пеште му се одговори да нема дом (*nem adam!*).

Мађарске новине разтрубују глас, да се омладинска скупштина изјавила „због неучешћа“; — чујте браћо, дакле од сада треба да учестате, — место једаред преко године, да покушате састати се и дваред и триред.

Не знам шта је помислила о мени кад ме је виде, да сам заспао, доста то, да ме је почела будити.

Ја сам баш у тај пар сањао да сам се у „маршу“ потукао са једним ђаволом и изманем песницом, — од чега се госпођица тако уплашила, да је одмах цикнула.

Ја се таки тргнем, и кад видех шта сам урадио одма ми се одрешу језик и ја клекох пред госпођицу и стадох је молити за опроштење.

Милица бијаше доброг срца и опрости ми, те смо се сада почели мало боље забављати, шта више ја сам се био већ готово заљубио у њу, но баш кад смо се најбоље почели забављати, стаде киша и ми т. ј. ја и мој отац морадосмо се кренути даље.

Милицу сам замолио да о оном несретном догађају никоме ништа не приповеда — и она ми је то обећала.

Хоћели одржати реч, то не знам.

Кад сам био са мојом приповетком готов, почну ми моји пријатељи говорити да је пошљем у „Стармали.“

Хајд' реко, што му драго.

Максим.

У загребачком свеучилишту на богословском факултету наименован је за професора црквеног права неки господин, који се зове Белај. (Сад баш зато се нећемо покатоличити. Имамо ми белаја доста и у Карловцима).

Сиромак Араби паша, — он сад више неће ратовати. Али да Енглеска ипак зато неће мировати, и то стоји.

Ови дана ће се у Карловцима састати саборски одбор — да сврши свој посао.

Опанчарска шала.

Сватови су за весеље,
Тако веле стари наши.
Само што је наопако
Кад се шалом прекардаши.

Ево таке шале луде,
Којој ретко има пара.
У сватови десило се
Неколико опанчара.

Од црвене коже лепо
Насекли су калупиће;
Из далека — бугер прави —
Нека, нека, шале биће!

Па кад деца повикаше:
Хај, изгоре куму кеса!
Опанчари те колуте,
Просипаху, к'о с небеса.

Силан новац у вис лети,
А са виса на тле пада,
А дечица намамљена,
Трче тамо преко врата.

Врева, грабеж и галама, —
Али на што прича дуга,
Колико је малих глава,
На свакој је пет чворуга.

Смејали се опанчари,
Како децу варат' знају,
Смејали се како деца,
Вриште, циче и кукају.

Ето то је, браћо драга,
Опанчарска шала нова,
А деца су и сад модра
Од шаливих тих сватова.

Аћим.

Десетке, наивности и др. из дечија света.

(Продужење.)

Списатељ Х. патио је често од конгестија, које су му проузроковале јаку главобољу. Он је при таким наступима имао обичај узети један зелен краставац, насећи га на колутиће с прста дебеле, и те колуте прилепио би себи на чело и на следе очи, — (говорио је да му то прија и ватру из главе извлачи).

То је више пута гледала његова мала ћерка, па једаред усуди се рећи: „Је-ли, татице, зелен краставац, то је твоје начело?“

Мала Ленка имала је косу тако плаву као лан — а она то није волела.

Једаред расплете она своје дуге курјучиће, узне косу у руку па поче дувати на њу што је игда могла. То опази њена мати, па ће је запитати:

- А шта ти то радиш, Ленчице?
- Дувам на косу.
- А зашто дуваш на косу?
- Да буде угасита.

Иста Ленка, тек је знала мало срицати, па је већ све књиге испрметала и из сваке је хтела да чита. Једаред насриче она из неке књиге ову реченицу: „Нико није без греха“. Она тако отрчи к матери и запита је:

— Шта је то грех?

Док се мати мислила како да јој одговори на то изненадно питање, Ленка је већ била ставила и друго питање:

- Је-ли мати, имаш-ли и ти греха?
- Имам, дабогме.
- Па дај ми, молим те!

Одговорна питања.

Питање. Зашто су Чивути тако чупави и разбарушени?

Одговор. Јер немају чиме да се очешљају.

Питање. А зашто они немају чиме да се очешљају?

Одговор. Јер сваки дан поједу по неколико чешљева (бела лука).

Питање. Како се зове онај коњ, на коме јаше државна идеја кад сеје огорчење међу немађарским народима?

Одговор. То није коњ, него је кобила и зове се Бедевија.

Питање. Који се нос не сме обрисати?

Одговор. Нос деји грација.

Питање. Кад би нешто у Сентомашу родило добро вино, шта би коштало?

Одговор. Вино не би коштало ништа, него би гости коштали много.

Питање. Ко је најсигурнији за време колере?

Одговор. Ариштанци, — јер ко пати од зазора, том не може ни колера наудити.

Загребна црта из XIX. века.

Била три брата у Загребу, сва три коренита Хрвата. Један се звао Карл, други Фридрих, а трећи Фердинанд. Али њима се чинило да њихова имена нису довољно хрватска, за то науме да своја имена скроз и скроз похрвате. Два старија брата била су промућурна, али трећи најмлађи био је малко понешен па упуштен. Елем Карл похрвати своје име и назва се Драгослав; и Фридрих похрвати своје име и назва се Мирослав, — само сирмак Фердинанд ушпртљи као Максим по цркви, он није знао како ће своје име да похрвати. За то је ишао од куће до куће и искао савет. Срећа његова што је наишао на мога пријатељ Марка, те га овај поучи и разјасни му, да се Фердинанд не може на хрватски друкчије превести, већ са — Коњослав. И тако се и трећи брат сретно извуче из неприлике.

Стева Дашин.

Деклинација.

Дошао је недавно школски надзорник у Б. . . . .

Учитељ случајно није био код куће. Надзорник између осталог упита учитељку, знаде ли ваш супруг склањати (деклинацију)?

О те како, господине, одврати учитељка, баш је поћас све бундеве из комшинске баште посклањао.

Стева Дашин.

Здравствено.

Дифтеритис, шарлах, египатска окобоља и тифус држе редовне састанке, у којима се договарају о томе, какве мере да се предузму, да се ширењу санитарског одбора по Новоме Саду на пут стане.

Аб.

Земљотрес у Карловцима.

Ових дана је, као што у „Застави“ читамо био у Карловцима земљотрес.

Но ово је преухитрено. Ово је сад само саборски одбор, а да какав ли ће тек земљотрес доћи, кад се синоду поднесе онај дерни Тисо-германски авторитетно и јорухителни елаборат!

Неколико прта из жив. мога пријатеља Стеве,
који је 1877/8 г. у Бечу служио као војничко-леч-
нички елев.

I. Како је Стева до „мантла“ дошао.

Зима је у велико наступила. Већ је и снег једаред пао, а Стева никако да скупи толику своту новаца, да себи купи „мантл“, већ је морао у блузи или „вафенпроку“ јурити сваког јутра и свако после подне у војнички шпитаљ и одакле опет својој кући. Огртач је скупа ствар — новог не може човек добити испод 50—60 фор. а ни Чивути на „танделмаркту“ и у узаном чивутском сокаку нису баш бог зна како јефтини. Ишту за старе огртаче 24 и 30 фор. Сиромаш Стева очајава. Да је по њему, он би од по муке претурно зиму и у блузи. Колико њих љака проведу читаву зиму у лакој горњем капуту, па још уз то ни код куће их нечека топла пећ, јер немају ни дрва ни угљена! Али проклети „реглама“ прописује категорично, да сваки војник мора имати и носити зими огртач. Ето, то је, што је Стеву довело до очајања! Оно, он је досад имао више пута новаца, па је могао себи купити огртач, али онда је још било топло, па је Стева за „лукуз“ сматрао, да изда новац за тако што. Али сад је стегла зима, па се богме без огртача не може. Може га на улици задржати сваки капларчић, па да видиш онда белаја на рапорту код „оберштабарцта!“

У таквом очајању нашао га је његов друг, Пољак Мајевски, који је дошао, да га посети и да коју продивани. Стева му одмах саопшти свој јад, а Пољак се грохотом насмеја.

„Колико имаш новаца!“ питаше га Пољак, смејући се још непрестано.

„Свега 12 фор. а Чивутин неће да огртач да испод 22 фор!“ одговори Стева пун огорчења на све Семите. Да га не би даље мучио — саопшти му Пољак, да је он лане служио и да му је још огртач „у животу“, те, ако Стева нема ништ против, продаће му га он за 12 фор, а „мантл“ иначе вреди брат брату да га да 30 фор. Стева скочи радосно и љубио је непрестано Пољака. Најзад припаше сабљу и оде у Пољаков стан. Ту узме огртач, а Пољак 12 фор. Но Пољак не пушта Стеву да иде кући, него га позва у најближу гостиону, да попију чашу две, пива. као и алдумаш.“

Чашу по чашу, после одоше у другу гостиону после код „hächsten Neuerig“, — а после у кафану а кад пођоше зором кући Стева је бар на себи имао огртач, али Пољак ни новчића у џепу!

„То ми се допада — говорио је Стева у себи, улазећи у шпитаљ — Сад имам и огртач, а и лепо сам провео једно вече.“

Новије књиге

припослате уредништву на приказ.

Ћумручки закони и наредбе II део, Регални данци и трошарине; деловодство; књигоначуноводство; пензионски фонд; буџет; српско-народни новци; мере; јавне грађе-

вине; чиновници грађанског реда; рударство; санитет; развој, по одобрењу господина министра финансије уређује Алекса Миловановић. (Издање о државном трошку.) Београд. штампарија задруге штам. радника (обилићев венац). 1882. 8-ина 502 стране. Цена 3½ динара.

„СРПСКЕ ИЛУСТРОВАНЕ НОВИНЕ“

број 28-ми доносе

овај садржај: Забава: Шумарева ћерка. Приповетка из српскога живота. Књига друга од С. В. П. — Песме: Пожудница од Н. В. Ђорића, Живот је сан од П. Петровића. — Из природе: Ваздух у ком живимо од М. Петровића. — Песме: Слутња, од Војислава, Песме су ми отроване (Хајне) од Б. Бранчића. — Историја. Народни препорођај Срба Лужичана у Саксонији од А. Хилфердинга — Преводи: Асја, приповетка Ивана С. Тургењева. — Песме: Ти спаваш Бруте, од Драгутина Ј. Илића. — Искре и изреке — Књижевност: Особине ресавског диалекта, реферат М. Петровића. — Уметност: Међународна уметничка изложба у Бечу. — Научне новости: — Српски књижевници: Поп Димитрије Поповић. — Уз наше илустрације: Млада невеста из јагод. округа. Нови пут кроз Црну Гору. Ученице више девојачке школе на Цетињу. Ковица у Црногорској војсци. Вуци нападају путнике. Књижевне белешке. — Слике: Поп Димитрије Поповић. Млада невеста из јаг. округа, цртао В. Тителбах. Нови пут из Котора на Цетиње. Ученице више двојачке школе на Цетињу. Ковица у црногорској војсци. Вуци нападају путнике. —

„Српске Илустроване Новине“ излазе сваких 15 дана два пуна табака, а цена им је за Аустро-Угарску 4 фор. полугодишње или на 3 месеца 2 ф., за Србију и Црну Гору 12 динара полугодишње, односно 6 динара на 3 месеца а за друге крајеве цена је годишња 12 ф. односно 6 ф. полугодишње у банкама. Претплату у Србији прима у Београду књиџара В. Валожича а у осталим крајевима умовљена гг. скупљачи, као и

Накладна штампарија А. Пајевића
у Нов. Саду.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме шеснајстом броју за 1882. ове чланке: 1. Ремек-дело старог намарства (зидарства). (са сликом). 2. Слушајте оца (приповетка) 3. Цера и његов каро (песма са сликом) од Чика Јове 4. Листићи најстарије приче 5. Овеајна зрнца. 6. Помажи вредноћу (песма) од — а. 7. Питомо лишће и живина (истинити догађај са 16 слика свршетак) 8. Пастири и овце у источним пределима (са две слике) 9. Пут у Раваницу 10. Решења рачунских игара 11. Откуда ветар (по пољском) од Браца Светомира 12. Разнолије 13. Даштања 14. Исправак 15. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, Währingerstrasse 9. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: Штампарија А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

👉 Лош се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас. 👈

САД ЈЕ БАШ ИЗИШЛА ИЗ ШТАМПНЕ ЧИТАНКА

ЗА
ТРЕЋИ РАЗРЕД СРПСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ

ОДОБРЕНА

ОД СРПСКО-НАРОДНОГ ЦРКВЕНО ШКОЛСКОГ САВЕТА

Цена 28 новч.

Обраћајући пажњу г. г. школских старатеља и учитеља на ову нову књигу, препоручујемо уједно и остале школске књиге нашега ранијега издања, као:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 "
Црквено-слов. буквар са читанком ново издање	16 "
Читанка за други разред српске осн. школе	24 "
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 "
" " " 4.-ог " " "	8 "
" " " 5.-ог " " "	10 "
" " " 6.-ог " " "	8 "
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 "
Велика катавасија	1.— "
Мала катавасија	20 "
Ћимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— "
Одабране народне песме за учење на изузет у срп. основним школама, друго издање	10 "
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 "
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 "
Нове метарске мере	10 "

Ко дакле жели да горње књиге из прве руке добије, нека се обрати подписатој накнадној штампарији од које ће добити највећи књижарски радат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Леп дарак за одраслу женску децу!

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

ОД Ј. М. ЂУЉА

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке:
1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Винсенски катања. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накнадној штампарији, која ће према већој наручбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака, по истој цени.
Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

РЕД ШЛОВИДБИ.

пошт. лађа
од 10.
до даље

почињући
Јуна.
наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан изузимајући понедељник у 5 сати после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: недељом, средом и петком у 5 сати после подне.

У ТИТЕЛ: недељом и средом у 5 сати п. п.

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан изузимајући петком у 1/211 сати пре подне.

СВЕЗА са САВОМ: недељом и четвртком после 5 сати после подне. ОДПРАВНИШТВО.

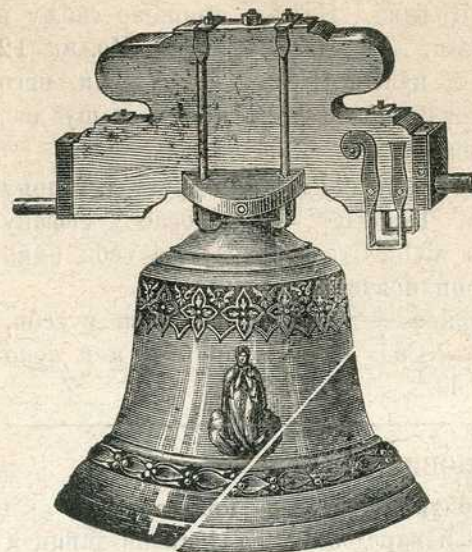
ОГЛАСИ.

РАСПРОДАЈА.

КОД БЕЛОГ ЛАВА У НОВОМ САДУ.

Свакојаке врсте јесењих и зимских огртача (јанова, мантлета), колчака (муфова), капа по моди и шешира од филца, ципела од филца и кожних за госпође и девојке, а осим тога за господу и дечаке елегантних шешира од филца шубара од перваза и капа од чоје, бунде за пут, чизме за пут и вреће за ноге, корпе за ноге, огртача против кише од каучука, свакојакних кишобрана, путничких торба, кошуља од шифона, оксфордских и од фланела крогнова, крататли и галантеријског еспапа од коже

ЗВОНА.

по најновијој и старој системи, са гвозденим и дрвеним крунама хармонијски удешена а од најфинијег метала са најчистијом изработом.

1-12

Звоноливница ЂОРЂАЋБОТЕ СИНОВА